

ճուռն լինի, կարևորն իզորն զնեղու-
իրաւունքն կը պատկանի ամենայն Հա-
յոց ընդհանրական Հայրապետին, ու հե-
տեւաբար բանաւոր շինիք ենթադրել
թէ քաղաքական իշխանութիւնը ուղղած
լինի այս իրաւունքներն ազգին ձեռ-
քէն առնել եւ իւրացնել՝ սարսափ պատ-
ճառաբանութեամբ մը:

« Եկատելով ուրեմն որ այդ կար-
գի տնօրէնութիւն մը կրնայ շատ վը-
նասակար հետեւանքներ ունենալ Հայ
եկեղեցւոյ համար ու մտքերու մէջ մեծ
զայթակղութիւն յարաջ բերել. նկատե-
լով որ մեր եկեղեցին մի եւ անբաժա-
նելի լինելով, ազգն համարէն, որ ի
սփիւստ աշխարհի մասնակից կը գտնուի
անոր ընդհանուր շահերուն եւ իրաւանց,
եւ համեմատաբար զայս պահպանելու
պարտաւոր եմք եւ մենք, կը համարձա-
կինք խնդիրը մատուցանել Սրբազնա-
սուրբ Հայրապետի խորին ուղադրու-
թեան եւ ծրարելով ի սմին նոյն հեռա-
զրին սպեալ օրինակը, կ'իսկողնենք խո-
նարհաբար որ շնորհ ընէք երկուողի մը
իմացնել մեզ թէ ո՞ր աստիճան ստու-
գութիւն ունի հեռագրական այդ լուրն
ու անդորրել զմեզ եւ համայն թուրքա-
բնակ ժողովուրդն, որ մեծ անձկութեամբ
եւ անհամբերութեամբ սկնն ունի վեհօր
Տեառնդ սրապնդի սեղեկութեանց:

Մասնակց ի համարյւր օժան Աջոյ
Սրբոյ խորհրդի հոգեւորի, Մնամ խորհի
սկնածաւոյ խնամար որդի՛
Մաղաքիա արքեպ. Օրմանեան
Պատրիարք 4. Պոլսոյ
4. Պոլսոյ, 16 Յուլիս, 1903,
N. 13976

ՆԵՐՖԻՆ ԳՈՐԾԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՆԸ

5 Օգոստոս 1903, Պէտքարուր
Էջմիածին

Ամենայն Հայոց Պատրիարք - Կարո-
ղիկոս Մկրտչի

« Տեղեկանալով, որ եկեղեցական
կաւածքներն վերաբերմամբ Յունիսի
12 ի բարձրագոյն հրամանի գործադը-
րութիւնը հանդիպում է յայտադուսնե-
րի, խնդրում եմ Ձերք Սրբութեան՝ հո-
գալ անյապաղ կարգադրութիւն անել
այս մասին: Ամէն մի յետաձգում, իր-
րեւ անհնազանդութիւն թագաւորական
կամքին, առաջ կը բերի ծանր հետե-
ւանքներ »:

Ներքին գործերի միջնորդ
ՊԼԷԼԷ

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻ

(29)

ՍԵՒ ԱՂԱՍԱՆԳՐ
Հնդիկանկ ԲԻՒՍ ԱՍԼ

ՄԱՍԻ ԵՐԵՎԱՆԻ
Գ Լ Ո Ւ Գ .
ՏԻՏԻԷ ԶԱՋՈՐԴԸ

Այս խօսքերը բող մարդը հին աղ-
գականներէ մէկը կը համարուէր: Գըն-
դապետ Շանթովէր՝ միշտ անկեղծ եւ
անձնուէր բարեկամ մը կը նկատէր Պ.
Կիլիսոմ Լարտինուան: Այդ բարեկամու-
թեան մէջ Պ. Լարտինուա էր որ միշտ
խաբուած կը սեպուէր, որովհետեւ Գըն-
դապետը անկէ շատ մը ծառայութիւն-
ներ կը խնդրէր, մինչդեռ ինքը փոխա-
գործաբար բան մը չէր ընէր անոր.
բայց Պ. Լարտինուա հոչակաւոր սպա-
յին բարեկամութեանը վրայ վստահ էր:
Այրիքացած էր իր կնոջմէն զոր բաւական

ՎԵՀԱՓՈՒՆ ՊՈՏՍՈՒՆԸ
6 Օգոստոս 1903, Էջմիածին
Պէտքարուր

Ներքին գործերի միջնորդ

« Ի նկատի առնելով, որ Յունիսի
12 ի Բարձրագոյն հաստատուած միջնու-
տրական կոմիտէի որոշումը տեղի է ու-
նեցել առանց նախապէս իմ միջոցով
տեղեկանալու - ինչպէս այդ անուամբ էր
համանման դէպքերում իմ նախորդները
մամանակ - այն հանգամանքներն մա-
սին, որոնք կարող էին ուղադրութեան
չափունելի կոտորածութեան կողմից, եւ
Օգոստոսի 4 ին N 958 աւամ իմ կոն-
գրակով, հրահանգելի Սիւնոզի մամանու-
կաւորակէս յետաձգել Բարձրագոյն չը-
րամանի հրատարակումը եւ ինձ թող-
նել - իբրեւ եկեղեցւոյ Բարձրագոյն պի-
տին - ամենապատկառելի զինք խըն-
դիրքով Նորին Մեծնութեան թագաւոր -
կայսր, առաջ բերելով այն նկատու-
մանն ու հանգամանքները, որով կաղ-
ւած են այս հարցի հետ, եւ ներկայա-
ցնել ինձ ամբողջ գործի պատճէնը: Սի-
նոզը, ստանալով իմ կոնգրակը, կար-
գադրեց կաղմել մի զեկուցում այս գոր-
ծի մասին, բայց զատուելով կանչելին
թոյլ չաւեց այդ անել, որով կարծես,
հակառակ օրէնքի, ուղում էր անձամբ
նախաձեռնել Սիւնոզի որոշման ձեւը եւ
ընդունալովութիւնը: Այդ մասին տեղ-
նուստիք արձանագրութիւն, որը եւ
ներկայացուած է ինձ բոլոր անդամնե-
րի ստորագրութեամբ:

« Ի նկատի առնելով խնդրի շատ
լուրջ նշանակութիւնը ամբողջ Հայ
եկեղեցւոյ համար եւ վերին աստիճանի
անցակալի հետեւանքները, որ նա կա-
րող է ունենալ - դու պարզ երեւում է
ի միջի այլոց այն իրողութիւնից, որ
Ալէքսանդրօպօլում Յունիսի 29 ին՝ եւ
այստեղ, էջմիածնում, Օգոստոսի 3 ին
ժողովրդի բոլոր խաւերից կաղմած ա-
հագին ամբողջ անձնապէս, այլ եւ շատ
համայնքներից գրաւոր խնդրագրերով՝
ամէն օր գիտում են ինձ խնդրելով Նո-
րին Մեծնութեան օտաց արկանել ամ-
բողջ ժողովրդի աղերսանքները այս
մասին, - խոնարհաբար խնդրում եմ
Ձերք բարձր գերագնացութեան ժամա-
նակաւորակէս յետաձգել կոտորածու-
թեան վերոյիշեալ կարգադրութեան
գործադրութիւնը եւ կարելիութիւն
տալ ինձ ամեն անպատակօրէն զեկուցա-
նել Նորին Մեծնութեան իմ բացատրու-
թիւնները եւ այն հանգամանքները,
որոնք ինձ թւում են անհրաժեշտ խըն-

խանդադատանքը կը սերէր. զեկեղեկ,
հարուստ եւ յարգուած աղջկան մը հայ-
րէն էր եւ Պ. Լարտինուա կարող էր ըը-
րացնել այն ամեն պայմանները, որոնց
կարող էր փոփոխել ծանրաբարոյ կիլի-
սոմը:
Վերջապէս, Պ. Լարտինուա՝ ստու-
կօրէն օրրահարուած էր Տիկին տըՇան-
թովէրի, բայց Տանիէլի մօրը համար
շատ ծանր կուգար փոխել իր շքանունը
Լարտինուաի հասարակ անունին հետ,
որովհետեւ, թէեւ կը յարգէր վաճառա-
կանները, սակայն անոնց չէր համակ-
րէր: Միայն իր ընտանեկան շրջանու-
կին անդամաց թախանձանքին առջեւ
տեղի տալով, եւ Ատրիէնի փոփոխը ի
նկատի ունենալով Տիկին Լարտինուա
կոչուելու հաւանութիւն տուաւ: Պա-
րագաներուն բերմամբ՝ Տանիէլ բարի,
հեղ եւ յարգանաց արժանի աղայ մը ե-
ղաւ եւ հակառակ ամենուն ալ կողմէ
խիստ նկարագրով մը օժտուած համա-
րուելուն, ամենէն հաղուազելու յատկու-
թիւնները ունէր: Նա կը յարգէր ու-
րիշներուն ազատութիւնը. ինչպէս որ
ինք կուզէր որ իրենը յարգուի: Լար-
տինուաի ամուսնութիւնը նախապէս
շատ երջանիկ եղաւ. Տանիէլ բարի հայր

զրի կանոնաւոր լուծման համար: Այդ
տեսակ գիտում իմ կողմից Նորին Մե-
ծնութեան՝ եւ համարում եմ մի քայլ,
որ թելադրում է եկեղեցւոյ պետի պար-
տականութեան զգացումը զէպի նրա
կերպարան հովանաւոր թագաւոր - կայս-
րը եւ զէպի իր հօտը »:

ՄԿՐՏԻՉ Կարողիկոս ամենայն Հայոց

ԽՈՒՆԻՅԻ ՊՈՏՍՈՒՆԸ

Սիւրոյս խորան՝ կեանք մեծնակն մեջ առ-
նուի
Խունիկի պանուն, կ'երգի/ միշտ ծնարարած,
Հին ցաւերդ մը, որ քու սերդ երազուե,
Պաշտպանութիւն համար եր քայն յաիկուե:

Խունիկի պանուն՝ կեանք մեծնակն մեջ,
հոգիս
Լուռ ոչջակեց, եւ խորիւր մը սիրոյց,
Մունիկի սարք մը սուր, միեջ դու գիւ,
Կր հեղեղի գիւն, սերս քեզ եր փոյց:

Ն սի՛ տեղա՛ն ան օրերը, ո՛ն անցան,
Երազներու, հեգեհու պէս անձրպիտ,
Հիւնայ՝ սիրոյս խնայիտները դարձան:

Կործանեցի՛ր խորան, մեծնակն, ամեն ինչ,
Մոտցար գիւնե, խորակեցի՛ր սիրս՝ դուե,
Սակայն գիւցի՛ր, սերդ մնայ հոն անցիկեց:

ՏՕՐԵՒՈՐ Օ ԿԻԼԼԵՁ

ՄՈՒՅԻՒ ՄԵՏՆԱՎԻՒ ԳԻՄԱՅՐ

Նոր գրութեամբ կը գարմանէ ամեն
սեռակ հրահանգութիւնը: Մասնագէտն է
ակաւնի, թիթի, կոկորդի եւ մանկանց
տկարութիւններու:
Հեւանդ կ'ընդունի իր բնակարա-
նը առաւօտեան ժամը 9-11 եւ 'երեկոյ-
եան 3-5:
Վկայանալ աղքատաց համար ձրի
գարմանում:

422-50

ԲԱՂԱԲԱԿԱՆ

ԹՈՒՐԻՒԱ

Մեր Կ. Պոլսոյ օթոթակիցը հե-
տեւեալը կը գրէ, կ'ըսէ « Թայիլ »:

Մայրաքաղաքիս զանազան շըը-
լանակներուն մէջ կարծիք կը յայտ-
մը եւ Ատրիէն կատարեալ մայր մը գը-
տած էր:
Մեր ընտանիքին անդամներուն
պակասը լրացուցինք. կըսէր երիտա-
սարգուհին:
Այս երջանիկ ընտանիքին մէջ ա-
ռաջին անգամ կուոյ պատճառ տուողը
Տանիէլ եղաւ: Պ. Լարտինուա երկար
ատեն ա'յն գաղափարը կը տածէր թէ՛
իր խորթ դաւալը ա'յնպէս տղաքնե-
րէն է որոնց հետ խտուութեամբ կարելի
է վարուիլ. եւ անոր հաճոյքներուն
համար շատ քիչ զբաւ կը տրամադրէր:
Սակայն Տանիէլ քիչ ատենէն պահանջեց
որ քիչ մը աւելի զբաւ տրուի իրեն եւ
իր խորթ հայրը իշխողի շնորով մը մե-
ծեց: Տանիէլ ընդվզեցաւ՝ հակառակ իր
մօր եւ Ատրիէնի խորհուրդներուն եւ իր
հորուէն խնամակալութեան հաշիւը պա-
հանջեց, առարկելով թէ՛ իր հօրը հարս-
տութիւնը իրեն կը պատկանի եւ շատ մը
տարազի պայքարներէ վերջ, Պ. Լարտի-
նուա համակերպեցաւ անոր ձեռքը յանձ-
նել երեք հարիւր հազար ֆրանկը, որ
անոր կը պատկանէր. եւ Տանիէլէ ապա-
զային մասին ամենէն աւելի շարաշուք
կանխագուշակութիւնները ըրաւ:
Գլեւ մասամբ մը ինչ վաճառակա-

նուի թէ՛ Մայրագոյն արեւելքի պա-
տերազմի կամ խաղաղութեան խըն-
դիրը արեւելքին ալ պիտի աղբէ եւ
այդ կրնայ եերկայ գործոց ամբողջ
ընթացքը փոխել. սուր շըըլանայ-
եաց մը որ շատ ապրիներ պաւլան-
եան քաղաքականութիւնը ուսուեմ-
նասիրած է, անցեալ օր հետեւեալ
ոճով յայտարարութիւն մը ըրաւ:

« Ասկէ գուշակե որ եթէ ուե-
սիոյ եւ ձաբունի մէջ պատերազմ
տեղի ունենայ մենք ալ հոս գար-
նան պատերազմ՝ պիտի ունենանք: Եւ
կարելի է այս ծայրայեղ դատողու-
թիւն մ'է բայց սակաւ աւելի ճըը-
մարտութիւնը կը փաստէ քան ուե-
քաղաքագէտներու վստահութիւնը
որոնք կը պնդեն եւ կամ այդպէս
ընել կը ձեւացնեն թէ ուսական
քաղաքականութիւնը արեւելքի մէջ
ո՛ն է աղբեցութիւն մը չի պիտի կրէ
իր ձաբունի հետ ունեցած յարաբե-
րութեան եղանակէն, մեր միջոցները
սոյնպիսի ընդարձակ են որ: Կըը-
սեն ամէն անգամ « մենք կարող
ենք ձաբունի հետ կուռիլ աւանց
ստիպուած լինելու մեղմացնել այն
ճնշումը որ մենք կարող ենք բանե-
ցնել թուրքերոյ վրայ, բայց գործ-
նականապէս, միայն իրենք կը հա-
ւատան ատոր: Թուրքերը Մայրագոյն
արեւելքի պատերազմի մը պատհա-
կանութեան առջեւ իրենց ձեռքերը
կը շփեն, եւ համոզուած են թէ՛ եթէ
ուսիան պատերազմելու ըլլայ անի-
կա բաւականէն աւելին պիտի ունե-
նայ առանց մեզի բարեկարգութեան:
« Սօֆիայի մէջ ալ միևնոյն կանխա-
տեսութիւնները տիրելու երեւոյթը
ունին: Հոն ալ կ'երկայ թէ պատե-
րազմը ուրախութեամբ պիտի ըն-
դունուի քանզի անիկա ուսիոյ ա-
րեւելքի մէջ գործելու աղատութիւ-
նը պիտի սահմանափակէ: »

Պուլկար քաղաքագէտներ, ինչ-
պէս ամբողջ աշխարհը խոր սկեպտի-
կութիւն մը կը պահեն Աւստրո-ուե-
սական բարեկարգման ծրարողին յա-
ջողութեանը մասին, եւ կը կանխա-
տեսեն որ խիստ հաւանական է որ
նին կանխագուշակութիւնները իրակա-
նանալու միջոցը եղաւ:
Տանիէլին ծուղակը շատ պարզ կեր-
պով պատրաստուած էր: Նա թատրոնը
շատ կը սիրէր, որուն իր խորթ հայրը
զինք վարկեցուցած էր տղայութեանը
ժամանակ: Տանիէլ մասնաւորապէս Օթե-
րան կ'ըրէր, ուր թիկնաթոս մը վարձած
էր ա'յն ատենէն իմիր, երբ իր ստակը
ուղած կերպովը գործածել սկսաւ:
Երբոր Գլարա թիւրիկի փողոցին
տանը՝ որ ամբողջ անկախ կը նկատէր,
փոխադրութիւնը վերջացուց, ամենայն
ճշգրտագրութեամբ Օթերայի ներկայաց-
մանց յաճախել սկսաւ. եւ ամիթիթէաթ-
րին զիմաց Տանիէլը ըզվը թիկնաթոս
մը ունեցաւ եւ ամէն անգամ որ նոր եւ
սիրուն կիւն մը բեմը կ'ըլլէր, պաղտիւ-
նութեամբ մը իր շուրջը գտնուողներուն
մէջ տպաւորութիւն մը թողուլ կը ջա-
նարու Այդ վարկեանէն սկսեալ, Գլարա
կըցաւ ընտրութիւններ ընել արկածա-
խորիւր եւ տարեց մարդոց մէջէն: Միշտ
ինքզինքը վերապահուցուց ցոյց կուտար,
ճշդը գործադրելով Տիւրիէլ յանձնարա-
բութիւնները. գրեթէ միշտ բեմը եւ
օթեակները կը զիտէր. երբ պատահմամբ
իր նայուածքը նուազածուներուն կողմ-

Յ. ՓԷՄՊԵՃԵԱՆԸ ԵՒ ԸՆԿ.

Գ.Ա.Ն.Ի.Ի. (ԵԿԻՊՏՈՍ)

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԱՐԵՎԵԼԵԱՆ ԾԻՍԻՈՏԵՆԻՐՈՒ ԵՒ ԵԿԻՊՏԱԿԱՆ ՍԻԿՍՐԻՔՆԵՐՈՒ
Յասկայէս պատրաստած ձեռագրէն սխիւրէքներ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԵՒ ԳԼԵՍՈՒՈՐ ՄՔԵՐԱՆՈՑ
Հետագրական Հասցե՝—ՓԷՄՊԵՃԵԱՆԸ, ԹԵԿԵՓՈՆԻ ԹԻՐ 689, Նախապատի՛ ԹԻՐ 129

զարնան պատահարներ տեղի ունենան կամ ամառուան սկիզբները ուրոնց դժուարաւ պիտի կրնան լուկ հանդիսանաներ ըլլալ: Իրենց բանակը հիմակ գործի սկսելու պատրաստ է, ուստի ներշնչած վախը կը մնայ, բայց պուկիտները չեն հաւատար որ առաստիկան կառուցուած թիւնը որ զբաղուած է անտարակոյս մեծ պատերազմով մը ծառերի հետ պիտի փորձէ վառնայի և Պորկազի վրայ ձեռք դնել:

Պատերազմի ծագումը, եթէ տեղի ունենայ Ռուսիայ և Ճապոնի միջև, հազարու բարձում մը պիտի ըլլայ թէ թուրքերուն և թէ պուլկարներուն: Աւստրիայ զիրքը այդ պարագաներուն խիստ դժուարին պիտի ըլլայ, քանզի մեծ բեռը, այսինքն բարենորոգումները առաջ տանելու և անոնց հասանակներէն ի գերեւ ելած պահուն պուլկարիան զսպելու գործը, իրեն վրայ պիտի իյնայ:

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Իշխան Թերաքիանտի և իր ընտանեաց անդամաց վրայ, պուլկար լրագիրներու միջոցաւ եղած շարունակական յարձակմանց պատճառաւ, Սոպրանիէն մալթայ նոր և խիստ օրէնք մը հաստատեց. Այդ սեռակ յարձակմանց հեղինակներուն 2-10 տարի բանտ և մինչև 10,000 ֆրանկ տուգանք կը դնէ նոր օրէնքը:

ՊԱՐԱՍՏԱՆ

Իշխան Այն-է-Լ-Տօլէ, Եսհիսի փեռան, որ ներքին գործոց նախարար էր Սեպտեմբեր ամսէն ի վեր, անցեալ շաբաթու վէրջին, Ալզամ և Նախարարացեալ անուանուեցաւ:

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՀԱՅԵՐԸ

Բաքուէն ստացուած տեղեկութեան մը նայելով՝ կառավարութեան

ձեռք առած միջոցները հայերու հանդէպ, անոնց ազգային կուսակցութեանց մէջ արմատական ձգտումներ յառաջ կը բերէ. ազգային ինքնապաշտպանութեան կեդրոնական կոմիթէն որ ասկէ առաջ շատ զգուշաւոր էր այն ամենէն որ «անկյն բռնակալութիւն» պիտի նշանակէր՝ իր վերջին շրջաբերականով անողջ կարգ կը մղէ բռնակալութեան դէմ և իր իտէալը մինչև հայկական Home Rule (ինքնավարութիւն) կ'երկարէ պահանջելու համար առաստիկան ժողովրդային զաշնակցական հանրապետութիւն մը:

Արեւի կուսակցութիւն մը «սէրառութիւն» դրօշակները որը ազգու է հայկական մէջին զառակորդին մէջ, ինքզինքը աւժակալական սոցիալ կուսակցութեան մը կազմափոխած է, և կը լծելագրէ թէ հայ սոցիալիստները առաջ մտնողով սոցիալիստներուն պէտք է միանան: Ըստ երեւոյթի այս առաջարկները շեղում կ'երկար ընդունուած չեն ուստի սոցիալ անմարտիներու կողմէ, հասանակներուն այն պատճառաւ որ նոր կուսակցութեան մը ծրագրին մէջ մեծ տիտղոսը հայկական ազգային շահերուն նուիրուած է:

Թիֆլիզէն կը տեղեկագրեն թէ հայկական խառնաշփոթութիւնները երթալով սուր կերպարանք մը կը առնեն, վարչական ձեռքալուծութիւններ և պատիժներ օրուան դէպքեր են կը յաւելու թիւրքը:

—Վրաստանի առաջնորդ Գեր. Գէորգ եպիսկ. Սուրենիանց կայսերական ուղարկ մը գործութեամբ իր պաշտօնէն հեռացուեցաւ:

Փոռնիքի գրկեց: Գլխաւ բաւական ինքզինքը բռնել կարողացաւ, վարագ աւժուանոյ մը չիմու պատմութիւնը յորինելով, որպէս թէ իր գրամոթիսին արհեստէն յետոյ, ամուսինը զինքը երես լրաց ձգած էր, ինչ որ կը նշանակէր թէ՛ ապրիւս միջոցներու պէտքը ունէր: Տանիէլ տակաւին չափազանց երիտասարդ էր կարենալ հասկնալու համար թէ՛ իր քթին կը խնդար նէ այս խօսքերով:

Տանիէլ խնդրի պէս սիրահարուեցաւ Գլխաւին և երբ այս վերջինը համեցաւ իր հոմանունին ըլլալու, այնպէս համոզուեցաւ թէ աշխարհի վրայ իրմէն երջանիկ մարդ չ'կայ: Երկար ատեն իր բարեկամներէն հեռի ապրեցաւ, երկնչելով որ Մարտիալ զինքը կը մեղադրէ և մանաւանդ իր հարստութիւնը ա՛յնչափ խօշորար վատնել սկսելէն ի վեր, անոնց օժանդակութիւն մ'ալ չէր ըրած:

Վից ամիս յետոյ, Թիւրքի փողոցին բնակարանը անյարմար նկատելով իր հոմանունուց, անոր համար պզտիկ ապարանք մը վարձելու ուղեց: Թարգ. Ե. Թ. (Վրոյր) (Շարունակիչ)

ԵՐԱՄԵԱՆ ԳՈՐԾԵԱՆ

Վանի Երամեան կեդրոնական Ռուսոնցին նպատամատոց Յանձնախումբը, ց'արդ ստացած նուիրատուութիւններուն ցուցակը պարբերաբար հրատարակած ըլլալով, այս անգամ ալ արաստանմանէն իրեն հասած նուիրատուութեանց ցանկը կը զրկէ մեզի ի հրատարակութիւն:

Ե. Յուրպի գումարն	5474. 5
Վ. Պողոս պէյ Յակոբեան (Մանսուրա)	100
» Մովսէս (Կան) Անանեանց 200 (Հնդկաստան)	
Մ. Տիար Յակոբ Պաղտատեան 385 (Ապրիլին)	
» » Ա. Մ. Պէրպէրեան	50
» » Սարգիս Միրանեան	5
Գումարն	6214. 35

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՒՆԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Արտիստութեամբ կը անդիկանանք թէ՛ Ե. Բ. Խալիլը Չարբորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան շնորհած է Միւսէի Տայիլիսի սանիյէի վարչութեան մէջ հողագործական երկրաչափ Մեծ. Սեպուհ Էֆէնտի թիւրապետին:

Տայիլիսի սանիյէի վարչութիւնը նկատի ունենալով միանգամայն թիւրապետան Էֆէնտի բարեօք և օգուտակար պաշտօնատարութիւնը, անոր առաջնաշինին վրայ տասն ոսկոյ յաւելում մ'ալ ըրած է:

Թիւրապետան Էֆէնտիի համար մալթիսի նորանոր և աւելի բարձր պատուանշաններ ու յաշողութիւններ և ի սրտէ շնորհաւորելով զինք, կը յաւելունք թէ՛ միայն Տայիլիսի սանիյէին չէ որ օգուտակար եղած է ինք, այլ Ազգային կալուածոց շնորհիւ Մ. Էֆ. Անգրանիկեանի, արդի լաւ մտակարարութեան և անոնց վարձքերուն կրած անբաղաւտելի առաւելութեան մէջ ալ իր բաժինը ունեցած է Թիւրապետան Էֆէնտի:

ՊԱՐՏԱԶ ԵՄԱԹԱԹԻՐՈՒ

Ստացած ենք Տիար Մ. Ասքանազի Պարտեզ Երամեան թիւն 12րդ թիւը. մէկ կողմանէ ուրախ ենք Պարտեզի կանոնաւոր հրատարակութեանը համար, ինչ որ ամէն նոր սկսող թիւթ պէտք է որ ընէ, միւս կողմանէ կը մտածենք թէ՛ Տիար Ասքանազ շատ արեւի շուք ծնունդաւ ինչպէս Երամեանի մէջ թիւթ հրատարակելէ զատ ուրիշ միջոցի չէր կրնար գիւմէլ արդար. բայց ինչ որ է, որովհետեւ այդ իրեն հաշույն վերաբերող բան մ'է, մենք դառնանք իր վերջին թիւոյն տեղական լուրերուն մէջ տեսնուած հետեւեալ եթէ ո՛չ շահեկան գոնէ հետաքրքրական տողերուն:

«Առաջիկայ Փետր. 2 ին կը գրէ Պարտեզ թաղապետութեան պուլսած անգամներուն տեղ նոր բնաբուծիւն պիտի կատարուի Պ. Տ. Ալտրոսոն, անդիւրացի վաճառական կալուածատէրն ինքզինքը ընտրելի առաջարկած է այդ պաշտօնին ևն»:

Փետրուար 2ը անցաւ և բնականաբար Ալտրոսոն թաղապետութեան անդամ ընտրուեցաւ՝ կամ ոչ. բայց զիտէ՞ք ինչու հետաքրքրական կը նկատուիք այս լուրը:

Որովհետեւ «Պարտեզ» ին մէկ քանի թիւերէ ի վեր նոր սկսած Ազգային, Տեղական և Բաղաբական լուրերը մեզի ծանօթ նախկին բարեկամ մը կը մշակէ, անպատճառ մեր այդ քաղաքային նպատակ ունի քիչ ատենէն «ներածաղ և արտածող» Հայ ժխտախաբ մը ինքզինքը թաղապետութեան ընտրելի առաջարկ ընել տալու անխոհեմութիւնը գործել ալ, որովհետեւ ինչպէս կերևի «Ալտրոսոն» ի գրածներէն թաղականութեան նոր պայքար մը ստեղծել կուզուի հոն, և Ալտրոսոնի օրինակը շատ լաւ պիտի կրնայ ծառայել մեր անարկաճներուն. բայց մոռցուեցան արդեօք և ինչ շատով յորոնումագրի մը Բաղաբական հոգեբով որոտացած պատգամը, կէջի Պորոն պարար, սխր եշեի նիշնէն:

Աւ մտածել թէ՛ Տիար Մ. Ասքանազն է որ Պարտեզը կը մշակէ, կը շնորհաւորենք զինքը...»

ԳԱՀԻՐԻՅ ԳԱՍՏԵԱՆԸ

Ազգ. քանդակիչ Պողոսեան վարժարանին վիճակակից ըլլալէ ետ չի մնար Գալտեանը. եթէ Պողոսեանի մասին եղած գանդաւորները քիչ մը չափազանցուած ալ գոնենք. Գալտեանի համար եղած գանդաւորները ամեն տարակոյս վեր են. ամէն օր այքի առջև, շոշափելի և անժխտելի:

Տարուէ տարի վարժարանի բարեկարգութեան վրայ եղած փոփոխութիւնները միմիայն հողաբարձուներու փոխուիլն է, ինչպէս որ վերջերս կը տեղեկանանք թէ՛ եղած է նախորդինակ փոփոխութիւն մը. այսինքն եկեղեցոյ Հողաբարձութիւնը վարժարանի Հողաբարձու կտրուած է:

Արդարեւ եկեղեցոյ Հողաբարձութիւնը պատուաւոր անձերէ բաղկացեալ է, ինչպէս են Մեծ. Տիար Գ. Թօփալեան, Յ. Գլճեան և Յ. Գէորգ, և ասոնք մեր բարեկամներն ալ են, սակայն հարկ է և անկեղծութիւն պիտի ըլլայ լսել թէ՛ ատոնք թիւրեւս կրնան եկեղեցի մը լաւ կառավարել, բայց երբ խնդիրը դարձնին կուզայ կը յանգի, այն ատեն կանգ կառնենք, խոշոր շունչ մը առնելով յայտարարելու համար թէ՛ Պատ. Բաղաբ. ժողովը իր այս ընտրութեան մէջ սխալ մը գործած ըլլալէ հետի չ'նկատուիր, որպի ալ զանազան միջոցներով իր այս արարքը արդարացնելու ջանայ...»

Լ Ա Մ Ո Ւ Չ Ո Ւ Լ Լ Ա Յ Յ

ԿԵԱՆՔԻ ՄՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՆԻՒ-ԵՕՐՔԻ

Ա Յ Խ Ա Ր Յ Ի Ս ԷՆ Յ Ջ Օ Ր Ը ԵՒ ԷՆ Կ Ա Ր Ե Ի Ո Ր Ը

Հ Ի Մ Ե Ո Ւ Ա Մ 1 8 4 3 Ի Ն

Ն Ա Բ Ա Գ Ա Ն Ռ . Ա . Ս Ա Բ Գ Է Օ Ր Տ Ի

ԵՐԱՇԽՈՒՈՐԵԱԼ ԳՐԱՄԱԳԼՈՒԽ	1, 9 8 1, 0 0 0, 0 0 0 Պրանգ .
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ	6, 9 4 6, 0 0 0, 0 0 0 Պրանգ .
100 Օ/Ո ԲԱՇԽՈՒՄՆ ԵՄԱԳԱՐԱԿՆԵՐ	5 4 1, 0 0 0, 0 0 0 Պրանգ .

Կարելի չէ բաղդատելու զանազան շահերը ու եւ ընկերութեան պայմանները Լ Ա Մ Ո Ւ Չ Ո Ւ Լ Լ Ա Յ Յ ընծայած հոյակապ առաւելութիւններ ունեն . Բացի կեանքի բազմապատկառնութեան անհրաժեշտ ստիպումներէն, այր եւ կենցաղի միանգամայն ինչպիսի անհրաժեշտ վերաբերեալ անհրաժեշտ ստիպումներ յոյսներ կը տրուին . Իսկ զորս փոխադարձ ու համապատասխան ընկերութիւն, Լ Ա Մ Ո Ւ Չ Ո Ւ Լ Լ Ա Յ Յ պայմանները ստուգելու զերիշխել են . վերոգրեալ բնականները առդիւ շահ պարտաւորութիւն են . Պէտք չէ սպառնալու զանազան ֆենեղի Լ Ա Մ Ո Ւ Չ Ո Ւ Լ Լ Ա Յ Յ շահաւէտ ու մասնաւոր անկախութեան հաստատուածները .

Ընդհանուր Գործակալ Եգիպտոսի, Կիւրոսի եւ Պաղեստինի ՆԻՒՓՈԼԱ ՔԻՐՉԻՍ
Փոխ-Ընդհանուր Գործակալ Եգիպտոսի ՕՂԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ .

16 Շարա Կալայ, (Թեղիֆիյի) Մեյնեան ֆապրիկայի կարգը՝ Աւստրիական Հիւպոստատանի դիւ . Գանիտե (Եգիպտոս)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԴԱՄԱՏՈՒՆԸ՝ ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ ՊԱՆԲԱՆ Է .

Շրջականերու համար պատուաւոր եւ ձեռնկալ գործակալներ կը փնտրուին . Դիւնը՝ փոխ-Ընդհանուր Գործակալութեան .

ՄԻՆԿԸՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՒ ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅՄԱՆՈՒՄԻ Ժ . ՆԱՅՏԻՒՆԻԿ

Պատարի փողոց . Խաղաղութեան սեփականութիւն, Պրիւթօլ Օթէլին
ճիշտ գիտաց . Գափէ Տը Լա Պուրսի կից

Հին եւ ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀՆԵՐՈՒ ՔԱՂԱՔԵՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ 6500 ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ՈՒՆԻ

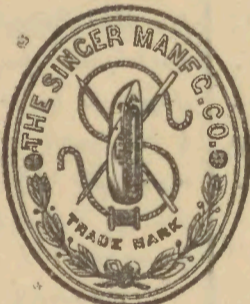
Աշխարհի ամենէն լաւագոյն կարի մեքենաները ՄԻՆԿԸՐՆԵՐՆ ԵՆ Եւ ասոնցմէ
մինչեւ դարձ 17, 000, 000 ծախուած է :

400 և աւելի վկայական եւ մեքայնեան վարձատրուած, Երաշխաւորեալ մեքենաներ .

ԱՄԵՆԷՆ ՄԵՐ ՎԱՐՉԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՅԱՆԱԿ

Փարիզի 1900 ի Տիեզերական արուեստանախդիսին մէջ ստացած է .
ՀԱՅՔԱՅՐԻՉ ԲՐՈՒՄԻՈՅ ՀԱՅՔԱՅՐԻՉ ԱՆԴՂՈՅ ԿԱՅՆԵՐԱԿԱՆ
ԿԱՅՆԵՐԱԿԱՆ ԱՐԳՈՒՆԻՓԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱՆՈՒՄԱՆ ԱՐԳՈՒՆԵԱՅ
ՀԱՅՔԱՅՐԻՉ Ն . Բ . ԽՅԻՎԱՆԵՆ ՅԱՆ

Կեղծերէն զգուշանալ,
ուշադրութիւն դարձնել
իւրաքանչիւր մեքենայի
վրայ ՄԻՆԿԸՐ յատկանշիմ

ԳԻՆ ՉԱՓԱՒՈՐ

Չրի դասեր եւ նորոգու-
թիւններ, ՄԻՆԿԸՐ մեքենա-
յից համար, յաճախորդաց
տուններուն մէջ .

Վճարմանց գիրութիւն

Փոխանակութիւն հիւնրու
եւ նորոգութիւն ամեն կարգի
Մեքենայից

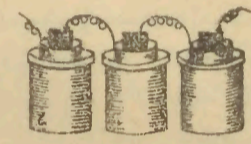
ՀԱՍՏԻՆԵՐ

1. — ԵՂԱՐՔ ՉԱՄՈՒՐԵԱՆ . — Վաճառու-
տուն ամեն տեսակ գուլպաներու, պատ-
րաստ զօրալը շապիկներու, մետաքս եւ
քարանթալ թաշկիւնակներու, Եւրոպական
եւ տեղական կօշիկներու, բոնափիլիպի
ճոխ զանազանութիւններու .
Շարա Գլոս-Պէյ Թիւ 26 . 490

2. ԱՒԵՏԻՍ ԳԱՐԱԿԻԼԵԱՆ . — Դեր-
ձակ Մանսուր բաշա խալիճ, թրամ-
վէյի գըժիւն վրայ . 490

3. ՎԱՀԱՆ ՄՈՄՃԵԱՆ . — Կը պատ-
րաստէ ոսկիի եւ արծաթէ կարգա-
նկար-միանշիկ եւ դրուագեալ գա-
ւազաններ . Ապտիւնի գարագօլին դի-
մաց, Սփինքս գեղարանին կից . Եւ
մասնաճիւղ ունի ի Շարա Մուհամ-
մէտ Ալի . 392—492

4. — ԿԱՐԱՊԵՏ ՔԱՍԱՐՃԵԱՆ . — Նպա-
րավաճառ . Ընդ միշտ թարմ ապրանք-
ներ վաճառելու որոշում տուած է .
Պապ էլ խալք . Հացագործին դիմաց .

5. ԽԱՉԻՍ Ս . ԷՏԻՐԵԼԵԱՆ . — Ամէն
տեսակ մետաղեայ կարասիք կը նա-
րոգէ, կը մաքրէ, կ'ուկեղծէ Եւ
կ'արծաթեղծէ խիստ տակուն Եւ ան-
հաւատարմ արժան գնով .
Խան-Խալիլ Մա'աթիս փողոց . 490

6. ԱՐՇԱԼՈՅՍԻ ԽՄԱԳՐԱՏՈՒՆԸ . —
Մախու գիրքեր . Հաւաքածոյ չորս
տարուան Արշալոյսներու, գին 240
դր . ողջ . Յաւերգը Հայրենաց (քի-
րակագլ) 10 դր . Ազգային Սահմա-
նադրութիւն, 12 . Սասուն Եւ Չէյ-
թուն, 10 . Գող Մտոս, 8 . Չուարճալի
անեքտոթիւն, 5 . Հիւժախտի դար-
մանման ամենայնող միջոցը, 3 .
Ճամբորդութիւն ի Չուրիցիքիս, 3 .
Եղիպտոսի գունաւոր քարտէսը,
զեղչեալ գիներով .

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ
ՊԱՐՏԷՉ
ՇԱՐԱՔԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ
ԽՄԱԳՐԱԿԱՆ — ՏՆՈՐԷՆ
ՄԻՋՔԷՅ ԷՍՔԱՆՈՒՄ
Տարեկան բաժնեգրին է 60 դան-
կան ողջ Եղիպտոսի համար . արտասահ-
մանի համար 16 ֆրանք . կամ վեց ու
կէս աուպլի կամ 3 տուրք .
Հասցէ՝
Rédaction du journal arménien
BARDEZ
Bacos-Remleb Alexandrie (Egypte)

ԱՄԻՐՆ ԵՒ ՄԻՆԻԻ

ԳՆՐՄԱՆԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԻՆԷԻ ԳԷՄ
Հիւնուած 1825 ին

ԳՐԱՄԱԳԼՈՒԽ	11, 250, 000 Պր .
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ	20, 370, 000 »
ԳՆԵՉՈՒՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ	1901 ին 15, 940, 000 »

ԿԵՂԵՐ . ՎԱՐՉ . ԷՄԱՅԱ-ՇԱՔԻԿ (Գերմ .)
ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹ . ԱՂԵՔՍ . ՅԻ . Քուրդի
ԳՈՐԾԱԿԱՆ . ԳԱՀԻՐԷԻ . ՕՂԱՆԵԱՆ Եւ ԸՆԿ .
16, Շարա Կալայ (Թեղիֆիյի) Գանիտե

ՅԱՆՁՆԱԿԱՍԱՐ ԲԵԹԻ ԵՒ ԸՆԿ (Commissionnaires Expéditeurs)

Պատիւ ունիմք ծանուցանել յար-
գոյ հասարակութեան թէ՛ Եղիպտոսի
Եւ Կ . Պուրսի միջեւ ամեն տեսակ ապրա-
նաց յանձնարարութիւններ կ'ընդու-
նինք զստացուցիչ պայմաններով, ըս-
կզբունք ունենալով
ՎՍԱՀՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՒԱՍԱՐՄՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ ՃԵՂԱԳԱՀՈՒԹԻՒՆ
Կը յուսամք թէ՛ առեւտրով
զբաղողները . որոնք միշտ պէտք կ'ու-
նենան զանազան տեսակ ապրանքնե-
րու, զորս չեն կրնար ձեռք բերել Եղիպ-
տոսի մէջ պիտի յարգեն մեզ իրենց վա-
տանութեամբ .
Դիմել առ Արմենակ Համամեան .
Շարա Մուհամմէտ Ալի . Թիւ 3 - 4 .

ՀԱՅՏԵԼԻ Շ Ա Ր Ա Ք Ա Ք Ե Ր Ք

ԱՉԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՉԱՒԵՇՏԱԿԱՆ
Բաժնեգրին՝ Եղիպտոսի համար տարե-
կան 50 դր . ողջ . Արտասահման՝ տա-
րեկան 13 ֆրանք .
ՀԱՍՏԷ՝ Mr. DIRAN PAPAZIAN
Alexandrie (Egypte)